

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Ostenditur actum Fidei divinæ, esse in substantia
supernaturalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

ex peculiari scilicet Dei gratiâ factum, gratiasque pro illo esse Deo agendas, quod tamen factum non esset necessarium, si actum naturali acceptari posset ut Verbum Dei, & credi propter divinam auctoritatem.

V. Freqüentior Deo agit gratias D. Paulus pro rebus merè naturalibus

Sed contra: Apostolus namque sæpè Deo gratias agit pro rebus merè naturalibus, ut pro beneficio creationis & conservationis. Sic etiam ad Corinth. 1. cap. 1. vers. 14. agit gratias Deo quòd neminem eorum baptizaverit, procul dubio tamen actum merè naturali habere quis potest voluntatem non baptizandi. Tandem dico, quamvis acceptare Fidem, seu credere propter auctoritatem divinam, non sit quid supernaturale ex objecto formali, meritò tamen agit Deo gratias Apostolus, quòd gratiâ suâ illis præsto fuerit, effeceritque ut actus doctrinam Evangelicam credendi, qui quantum ad objectum formale potuisset non esse supernaturalis, illius tamen benignitate & extraordinario concursu redditus fuerit supernaturalis, & sicut oportet ad salutem, & hoc sensu verbum illud acceperint ut verè Verbum Dei. Nec aliud intendunt Concilia dum dicunt ex eo quòd quis credat in Deum, Fidem evadere supernaturalem.

Qua sensu doctrinam illam ut verè Verbum Dei acceperint Corinthii.

VI. Actus à solis objectis specificationem suam non desumunt.

Objicitur secundo: juxta communem Philosophorum sententiam actus specificationem desumunt ab objectis, cum ergo actus naturalis & supernaturalis specie distinguantur, habeant necessario objecta specie distincta. Huic objectioni satisfactum est Sectione præcedente, præcipue numero quinto, ubi ostensum est non à solis objectis, sed aliunde etiam distinctionem suam & specificationem actus desumere.

VII. Nil verè objectum supernaturale attingi ab actu naturali.

Objicitur tertio: Objectum Fidei est quid supernaturale, ergo attingi nequit actu naturali. Sed contra: jam enim Sectione præcedente, numero quarto & sequentibus probavi posse actum naturalem attingere objectum supernaturale, idemque hæc Sectione ostendi numero primo, secundo, & tertio.

VIII. In hoc statu natura elevata omnes eliciunt actus supernaturales Fidei, si sint dispositi.

Objicitur quarto: Si circa objectum Fidei dari possit actus naturalis, ergo non possunt homines proposito Fidei objecto determinare se ad actum supernaturalem, sicque dum duo æqualiter conantur, alter actum supernaturalem eliciet, alter solummodo naturalem, aliud quippe nihil est in nostrâ potestate, quam cum tali intentione ad actum aliquem eliciendum conari, intentio autem, & si qua alia est hujusmodi circumstantia, actui tam naturali quam supernaturali est communis. Respondetur, in hoc statu natura elevata, cum semper habeamus auxilium Dei supernaturale paratum, homines, qui sunt dispositi, elicere actus Fidei supernaturales, sive simul eliciant naturales, ut multi volunt, sive non, sicque credere semper possunt sicut oportet, & operari suam salutem.

IX. Certitudo infallibilitatis actibus accedit ex principiis, à quibus eliciuntur.

Objicitur quinto: Si dari possit actus naturalis Fidei, qui feratur in veracitatem divinam, hic actus erit æque certus ac est actus supernaturalis, sicque habebit certitudinem quæ ad beatitudinem, seu salutem consequendam est necessaria. Respondetur, si sermo sit de certitudine objectivâ indubitatum esse, actum naturalem quo quis dicit Deus est verax, esse tam certum ex parte objecti, atque est actus supernaturalis, qui idem affirmat, cum idem utrobique sit objectum. Idem etiam contingere potest in certitudine adhesionis. Certitudine nihilominus infallibilitatis, actus naturalis multum cedit actui supernaturali.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

turali, cum hic firmiter longè nitatur principii, ut fusè ostensum est supra, Disp. 9. per totam. Ad id, quod additur in fine objectionis, dico supernaturalitatem directe non esse necessariam ob certitudinem actus, sed quia debet esse in eodem ordine cum gratiâ & gloriâ, ut sit illarum meritorius, ut latè declaravi Tomo præcedente, Disp. 126. sect. octavâ. Nec de actu tantum Fidei, sed de omnibus omnino actibus meritoriis hoc est affirmandum, ut loco citato probavi.

Supernaturalitas actus non requiritur ob certitudinem, sed proportionem.

Objicitur sexto S. Thomas 2. 2. quæst. 5. a. 3. ubi dicit hæreticum, qui obstinate non vult credere unum Fidei articulum, nullum credere, sed de cæteris habere solummodo opinionem quandam secundum propriam voluntatem. Respondetur, solum velle sanctum Doctorem, hæreticum, qui unum Fidei articulum pertinaciter negat, reliquos non credere Fide divinâ, seu supernaturali, & omnino certâ ac infallibili; cum enim, ut ibidem ait, Ecclesiam, quæ nobis ut credendi regula à Deo proponitur, relinquit, non jam prudenter, ut orthodoxi, sed temerè & ex propria voluntate & judicio credit. Ideo autem actum illum, quo hæreticus reliquos Fidei articulos credit, vocat sanctus Doctor opinionem, quia relicta firmamento veritatis Ecclesiæ, incerto & fallibili modo procedit, infinitisque erroribus obnoxio.

X. Non negat S. Thomas dari posse Fidem naturalem circa divinam veritatem.

SECTIO QUARTA.

Ostenditur actum Fidei divinæ esse in substantiâ supernaturalem.

QUAMVIS itaque, ut duabus Sectionibus præcedentibus vidimus, circa idem objectum formale dari possit actus Fidei tam naturalis, quam supernaturalis, sicque ex hoc capite, quòd scilicet ubi objectum est supernaturale, actus etiam debeat esse supernaturalis; non rectè probetur supernaturalitas actus Fidei, aliunde tamen ostendi potest actum Fidei divinæ debere esse in substantiâ supernaturalem.

I. Firmiores adduci debent rationes pro supernaturalitate actus Fidei.

Probatur itaque primò: Scriptura enim, Concilia & Patres ad actum Fidei divinæ, seu ad credendum sicut oportet ad salutem consequendam, requirunt speciale aliquod auxilium supra omnes naturæ vires, quod, ut verbis utar Divi Augustini lib. de Gratiâ Christi cap. 7. & sequentibus, Deus occultâ, mirabili, atque ineffabili potestate cordibus nostris infundit: neque ad hoc sufficere aiunt gratiam legis & doctrinæ, sed singularem in super internam vim ac virtutem necessariam esse docent, quâ Christus velut vitis in palmites, & caput in membra infuit. Sic Joannis 6. vers. 29. dicit Christus: Hoc est opus Dei ut credatis. Deinde vers. 44. ab eodem Christo dicitur: Nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum. Sic etiam ad Ephesios 2. vers. 8. habetur: Gratia estis salvati per Fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est. Item 2. ad Corinth. 3. Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, &c. Et 1. ad Corinth. 12. vers. 3. Nemo potest dicere Dominus JESVS, nisi in Spiritu Sancto: idemque aliis Scripturæ locis facile ostendi potest.

II. Scripturæ, Concilia, & Patres docent actum Fidei divinæ esse in substantiâ supernaturalem.

Eadem veritas, Fidem nimirum esse in substantiâ supernaturalem, apertè traditur in Conciliis & Patribus, ut tomo præcedente, in materia

Fides divina in Scripturis posita videtur speciale donum Dei.

III. Conciliorum & Patrum

TOM. II. de Fidei, aliorumq; actuum supernaturalitate pronuntiata.

de gratiâ universim de omnibus actibus supernaturalibus ostendi. Sic in Concilio Milevitano cap. 4. utrumque dicitur esse donum Dei, & scire quid agere debeamus, & diligere, ut faciamus. Idem docet Concilium Tridentinum sess. 6. can. 3. ubi definitur, neminem sine praveniente Spiritu Sancti inspiratione, ejuq; adiutorio, credere, sperare, diligere, aut penitere posse sicut oportet: quod etiam tradit idem Concilium cap. 5. 6. & 12. Hoc etiam multo antè definiverat Concilium Araul. secundum cap. 6. & sequentibus. In hujus insuper doctrinæ confirmatione multi sunt Sancti Patres, Cælestinus & Innocentius Pontifices, item S. Augustinus, S. Prosper, & S. Fulgentius, dum contra Pelagium ejusque reliquias de naturâ & necessitate gratiæ disputant, ut in primo Tomo fusè dictum est.

IV. Non propter rerum credendarum difficultatem auxilium spectabile requiritur Patres.

Respondent aliqui, Patres & Concilia, peculiare illud adiutorium, non ob actuum Fidei supernaturalitatem requirere, sed ob difficultatem, quæ in rebus credendis reperitur. Contra primò; res enim credendæ sæpenumero sunt faciles, & tales, ut vel homini eas dicenti assensum haud difficultè præbeamus, ergo à fortiori circa easdem credere possumus Deo. Contra secundò; absque quædam, & contra omnem rationem, hominum suavis & eloquentiâ credunt hæretici, ut non dari in hominibus liberum arbitrium, mandata Dei esse servatu impossibilia, quibus nihil dici potest stolidius. Si, inquam, ad hæc, & his similia, quæ cum lumine naturali apertè pugnant, credenda induci fictis quibusdam rationibus possunt homines, quidni vera Fidei mysteria credere actui naturali poterunt. Actus ergo ad quem Concilia & Patres gratiam prævenientem, & peculiare illud adiutorium requirunt, est ejusmodi, ut nullius, quantumvis facundi hominis eloquentiâ & suavis eliceret eum quisquam per se possit, sed omnes omnino artis ac naturæ vires excedit.

Fucatis hæreticorum rationibus multi sapè ad falsam amplectenda dogmata pertrahuntur.

V. Ob difficultatem in credendo præsidium non requiritur peculiare auxilium.

Nec etiam oritur hæc difficultas ex parte modi credendi; vel enim hic modus est quod Fides sit obscura, hinc tamen provenire nequit tanta difficultas, cum & Fides, qua homo homini credit, sit obscura, & nihilominus homines passim sibi invicem Fidem adhibent: vel oritur difficultas ex firmitate, quæ in actibus Fidei circa articulos credendos est necessaria; hoc tamen dici nequit, hæretici namque tam firmiter suis erroribus adherent, quam orthodoxi adherent veritati. Ad credendum itaque sicut oportet, seu ad salutem consequendam, debet actus Fidei esse altioris ordinis ad omnem actum in substantiâ naturalem, quique in entitate proportionem habeat cum gratiâ & gloriâ, ut sit earum meritorius, gloriam autem esse in substantiâ supernaturalem ostendi Tomo præcedente, Disp. 14. dum de lumine gloriæ. Plures ad hoc argumentum responsiones rejeci supra, Sectione primâ, dum impugnavi supernaturalitatem quoad modum.

Actus Fidei meritorius, esse debet ejusdem ordinis cum gratiâ & gloriâ.

SECTIO QUINTA.

Ex eo quòd dentur habitus supernaturales, probatur existere actus supernaturales.

I. Ex habitibus supernaturalibus

VLTERIUS etiam ostenditur actum Fidei divinæ esse in substantiâ supernaturalem: dantur siquidem habitus supernaturales Fidei,

Spei, & Charitatis ad actus harum virtutum eliciendos peculiariter à Deo infusi, ergo hi actus sunt in substantiâ supernaturales, nisi enim haberent prædicatum aliquod excedens omnes naturæ vires, principia hujusmodi supernaturalia non postulerent, nec habitus hujusmodi operativi, quique sunt per modum potentia, & dant simpliciter posse, sicut habitus naturales posse faciliè, ad eorum productionem infunderentur.

ostenditur dari actus supernaturales.

Antecedens itaque, quòd scilicet detur habitus supernaturalis ad actus Fidei divinæ eliciendos à Deo infusus, quamvis aliqui id negent, tantum nihilominus pro illius existentia est in Conciliis fundamentum, ut varii Theologi, inter quos est P. Hurtado hic, Disp. 62. §. 4. affirmat hoc si non gravi notâ negari non possit. Lugo verò hic, Disp. 9. sect. 3. num. 41. Fide certum esse docet dari in adultis justificatis donum Fidei infusæ, seu principium supernaturale permanens, actuum Fidei divinæ elicitivum, sive hoc donum vocandum sit habitus, sive non; fortassis enim, inquit, necdum est definitum, hoc donum esse habitum. Idem docet Curiel. 2. q. 110. art. 2. & alii. Vega etiam lib. 7. in Tridentinum, cap. 24. qui Concilio interfuit, ubi retulisset sententiam asserentem adultis in justificatione præter gratiam habitalem infundi dona, seu virtutes, Fidem nimirum, &c. subjungit: *Usum est huic sanctæ Synodo (Tridentinæ) acceptare sententiam istam, & asserenti oppositum anathema indicere: intellexit enim hanc esse communem Ecclesiæ Fidem; tametsi non sub nomine habituum.*

II. Auctoritas probatur dari habitum supernaturalem Fidei, per se à Deo infusum.

Multi asserunt appellandum esse donum Fidei, non habitum.

Ut verò rem hanc enucleatius evolvamus; tria à nonnullis circa certitudinem Fidei de existentia horum, sive donorum sive habituum tempora distinguuntur. Sotus itaque lib. 2. de gratiâ, cap. 18. & 19. cum aliis affirmat, ante Concilium Viennense sub Clemente V. non solum non fuisse de Fide, vel ab Ecclesiâ definitum dari hæc dona, virtutes, aut habitus Fidei, &c. sed nec ita constanter in hanc sententiam illius temporis Theologos conspirasse. Hinc, inquit, Innocentius III. cap. *Majores* de Baptismo asserere videtur hoc inter Theologos suo tempore valdè fuisse incertum, ideòque illud cum noluisse definire. Secundum tempus statuunt à Concilio Viennensi inclusive usque ad Tridentinum; in hoc namque Concilio aiunt definitum esse tanquam probabilius hujusmodi virtutes seu habitus infundi. Tertium tandem tempus est jam post Concilium Tridentinum; quod, inquit, quamvis expressius hæc de re pronunciaverit, quam Concilia antecedentia, negant tamen, etiam post illud, esse de Fide dari hujusmodi habitus infusos: foret nihilominus ingentissima, inquit Sotus, temeritas eos negare.

III. Tria à quibusdam circa certitudinem horum, vel donorum, vel habituum tempora distinguuntur.

Dicunt nonnulli, nec ante nec post Concilium Viennense fuisse de Fide dari hujusmodi dona, seu virtutes.

His tamen non obstantibus dicendum, Fide certum esse nobis in justificatione infundi habitum, seu virtutem, & donum aliquod permanens Fidei infusæ. Hoc probatur primò ex illo primæ ad Corinthios 13. vers. 13 ubi docet Apostolus Fidem nunc, seu in hac vitâ manere, excidere verò in futurâ: hoc autem clarum videtur, non de actu Fidei intelligendum esse, sed de habitu, actus siquidem non semper in hac vitâ manet, quando enim dormimus, actum Fidei non elicimus, cum tamen etiam tunc sumus fideles, ergo hæc denominatio non ab actu desumitur, sed ab habitu, qui in nobis etiam dormientibus manet, & animam informat. Dices, etiam in dormienti-

IV. Fide certum est nobis in justificatione habitum, seu principium permanens Fidei infusæ, conferri.